

Wordt dit uw project?

Waarom deze brochure?

Nemoland is een activiteitencentrum aan de voet van het Reuzengebergte en Isergebergte in zuidwest Polen, 900 km. van Amsterdam, met het doel om toerisme te combineren met educatie en concrete projecten voor lokale ontwikkeling vanuit een integrale benadering waarbij dorps-toerisme, natuur/landschapsbescherming, agrarische en ambachtelijke bedrijvigheid elkaar aanvullen en versterken. Daarbij worden dorps-toerisme en agrarische bedrijvigheid gezien als basis voor de duurzame ontwikkeling van de streek. Uitgangspunt is het versterken van lokale potenties en initiatieven.

Nemoland is een project van de Nederlandse natuur- en wandelorganisatie Nemo en wordt beheerd door een Poolse rechtspersoon: Fundacja Nemo. De plannen van Nemo voor duurzame ontwikkeling krijgen een extra dimensie omdat ze functioneren als alternatief voor de plannen van een mijnbouw-firma die in het gebied een grote open steengroeve willen gaan exploiteren, gericht op de winning van mineralen (leuciet) voor de porseleinindustrie en graniet voor de wegenbouw. De open steengroeve van ruim 100 ha. zou elk perspectief op duurzame ontwikkeling voorgoed vernietigen. De mijn zou ook het einde van Nemoland betekenen, omdat Nemoland direct grenst aan het geplande mijnbouwgebied. Tot nu heeft een sterke plaatselijke lobby de plannen tegengehouden. De plaatselijke en provinciale overheden zijn zeer aanspreekbaar voor alternatieve projecten, maar de mijnbouw-firma Pol Skal gebruikt alle middelen om de mijn toch te kunnen realiseren.

Nemo is op zoek naar onderwijsinstellingen en bedrijven die in het kader van de plannen van Nemo invulling willen geven aan duurzame ontwikkeling van de streek, waardoor tevens economisch tegenwicht kan worden geboden aan de mijnbouwplannen.

Deze brochure is bedoeld om u (als bedrijf of onderwijsinstelling) uit te nodigen te participeren in Nemoland Polen. U vindt meer informatie over Nemo, Neder Silezië en Stara Kamienica en de plannen van Nemo,

Contact:

Peter Spruijt
Fundacja Nemo
Nemoland - Kopaniec-Miedzylesie 5
58-512 Stara Kamienica - Polen
tel. (0048) 75-7693605
www.nemoland.org
nemoland@op.pl

Vereniging Nemo
Overbrakerpad 2
1014 AZ Amsterdam
tel. (0031) 20-6817013
voetpaden@gmail.com

privé
tel. 020-6238185 – 06-53604513
spruijtpeter@gmail.com

Inhoud

1. Nemo	4
2. Neder Silezië en Stara Kamienica	5
2.1. Neder Silezië.....	5
2.2. Stara Kamienica	6
3. Plannen van Nemo	7
3.1. Nieuwe bedrijvigheid.....	8
3.2. Mogelijkheden voor deelname	9
4. Wat zijn de voordelen van participatie?.....	12
5. Interesse?	13

1. Nemo

In 1987 ontstond onder de oprichters het idee om een 'alternatieve' wandelvereniging op te zetten met de naam Nemo. Uiteindelijk werd na aanleiding van dit idee in 1988 de eerste Nemo bus gekocht en was op 11 september de eerste Nemo wandeling. Vanaf dat moment organiseert de vereniging officieel wandelingen en bevordert zij het behoud en de toegankelijkheid van voetpaden in Nederland.

Nemo is een actieve wandellobby die problemen en confrontaties niet uit de weg gaat, en doorloopt waar anderen omlopen. De naam Nemo komt uit het Latijn en betekent niemand. Een toepasselijke naam omdat de wandelaar zich in het land van hekken en prikkeldraad (Nederland) vaak 'niemand' voelt. De vereniging houdt zich bezig met de belangen van wandelaars en met name het behoud en de toegankelijkheid van voetpaden.

Nemo heeft in Nederland veel ervaring met projecten die duurzaam toerisme koppelen aan regionale ontwikkeling, met het wandelen als verbindende factor. Vanuit die ervaring heeft Nemo een project voor duurzame ontwikkeling opgezet in Polen. Basis van het project is het Nemocentrum 'Nemoland' in Stara Kamienica met 32 ha. grond dat in 1998 is aangekocht dankzij de participatie van Nemoleden. In de afgelopen elf jaar is een gastencentrum opgezet en is door verschillende uitwisselingsprojecten draagvlak ontstaan bij de lokale bevolking.

2. Neder Silezië en Stara Kamienica

2.1. Neder Silezië

Neder Silezië (figuur 2.1) is één van de 16 provincies van Polen. De oppervlakte van de provincie is 19948 km². Het bestaat geologisch gezien uit twee delen, namelijk het noordelijk deel, dat zich kenmerkt door vlakke, uitgestrekte gebieden en het zuidelijk deel waar heuvels en bergen van ruim 1600 meter het landschap domineren. Neder Silezië bestaat voor 17% uit waardevolle natuur en cultuur. Het overige deel zijn kleine akkers, braak liggend terrein en bebouwde gebieden.

Figuur 2.1: Neder Silezië

Neder Silezië heeft bij verscheidene landen gehoord en maakt vanaf 1945 onderdeel uit van Polen. Vanaf de middeleeuwen heeft het bij Polen, Bohemen, Oostenrijk, Pruisen en Duitsland gehoord.

Na de inname van Neder Silezië door de Russen in 1944 is het gebied weer bij Polen gevoegd. De Duitstalige bevolking van het gebied is verjaagd en in hun huizen zijn Polen komen wonen, die verjaagd werden uit Oost-Polen, het huidige Oekraïne.

Tot 1989 heeft Neder Silezië onder communistisch bewind gestaan, net als de rest van Polen. Na de val van de Berlijnse Muur en het IJzeren Gordijn is er een democratische regeringsvorm gekomen en maakt de provincie deel uit van de republiek Polen. In 2004 is Polen toetreden tot de Europese Unie.

Zowel de overgang naar democratie als het toetreden van Polen tot de EU heeft nadelige gevolgen gehad voor de lokale landbouw en veeteelt en indirect voor het toerisme, vooral in de gebieden die grenzen aan de natuurgebieden in het zuiden van Neder-Silezië.

2.2. Stara Kamienica

De gemeente Stara Kamienica, in het berggebied van Zuid Neder Silezië is de gemeente waarin Nemo gehuisvest is. Het gebied ligt in de driehoek; Polen, Duitsland, Tsjechië en maakt deel uit van de EU-regio Nysa. Het gebied stond in de communistische tijd bekend als de “zwarte driehoek” door de enorme milieuvervuiling van de bruinkool centrales.

Belangrijke toeristische attracties in de omgeving van de gemeente Stara Kamienica zijn: de monumentale stad Jelenia Góra, het wintersportcentrum Szklarska Poreba en Karpacz, de kuuroorden Cieplice en Swieradów Zdrój, het natuurpark Doliny Bobru, het Reuzengebergte (Karkonosze) en het Isergebergte (Góry Izerskie).

Stara Kamienica heeft een oppervlakte van ca. 11.050 ha. Stara Kamienica heeft ca. 8000 inwoners en bestaat uit de dorpen Stara, Nowa en Mała Kamienica, Chromiec, Antoniów, Kopaniec, Kromnów, Rybnica, Barcinek, Wojcieszycze en het gehucht Miedzylesie (Ramberg). De gemeente ligt in een overgangsgebied van berglandschap naar binnenlandse plateaus. Mede door de ligging is het gebied bekend om zijn bossen, een oud kleinschalig boerenlandschap met veel kleine weilanden, akkers, bosjes, dichtbegroeide beekdalen en dorpen met monumentale boerderijen en oude kerken.

Het bijzondere van het gebied is dat hier, in tegenstelling tot andere ex-communistische landen, de agrarische ontginningspatronen (met houtwallen, molengangen, voordes, muren en terrassen) van de 14e tot de 18e eeuw nog vrijwel intact zijn gebleven. Voor de Tweede Wereldoorlog was deze streek als 'Luftkurort' bijzonder populair bij toeristen. De meeste bewoners verhuurden kamers. In Chromiec waren bijvoorbeeld 3 grote hotels en in Miedzylesie/Ramberg een tot in de verre omtrek beroemde herberg. Na de oorlog is dit 'dorpstoerisme' geheel verdwenen. Net als andere Europese overgangsgebieden dreigt het gebied langzaam te verbossen. Binnen de gemeente is een breed draagvlak aanwezig voor plannen om de streek te ontwikkelen en natuur/cultuurwaarden te beschermen.

Nemo wil net als de gemeente Stara Kamienica deze neerwaartse ontwikkeling doorbreken, door de regio duurzaam te laten ontwikkelen, waardoor lokale natuur- en cultuurwaarden behouden kunnen worden.

3. Plannen van Nemo

Nemo heeft naast het organiseren van wandelingen in Polen ambitieuze plannen voor het gebied. Duurzame ontwikkeling, herstellen van het landschap, het geven van economische impulsen aan de regio en het versterken van het saamhorigheidsgevoel onder de lokale bevolking behoren tot de vele plannen van Nemo.

Nemo is een NGO die Nemoland wil ontwikkelen tot een zelfvoorzienende locatie die randvoorwaarden creëert voor het versterken van de lokale economie. Belangrijke voorwaarden is dat er samen wordt gewerkt met onderwijsinstellingen, het bedrijfsleven en het lokale midden- en kleinbedrijf.

Nemo ziet zijn Nemoland als een katalysator waar pilot projecten, nieuwe modellen en methoden getest kunnen worden in de praktijk.

De resultaten van deze projecten, modellen en methoden kunnen nuttig zijn voor kennisontwikkeling, het ontwikkelen van nieuwe inzichten en het opdoen van nieuwe ervaringen voor zowel onderwijsinstellingen als het bedrijfsleven.

De structuur waarin Nemo dit project wil ontwikkelen is een beproefd concept, doch uniek vanwege de kleinschalige opzet waarin het wordt toegepast.

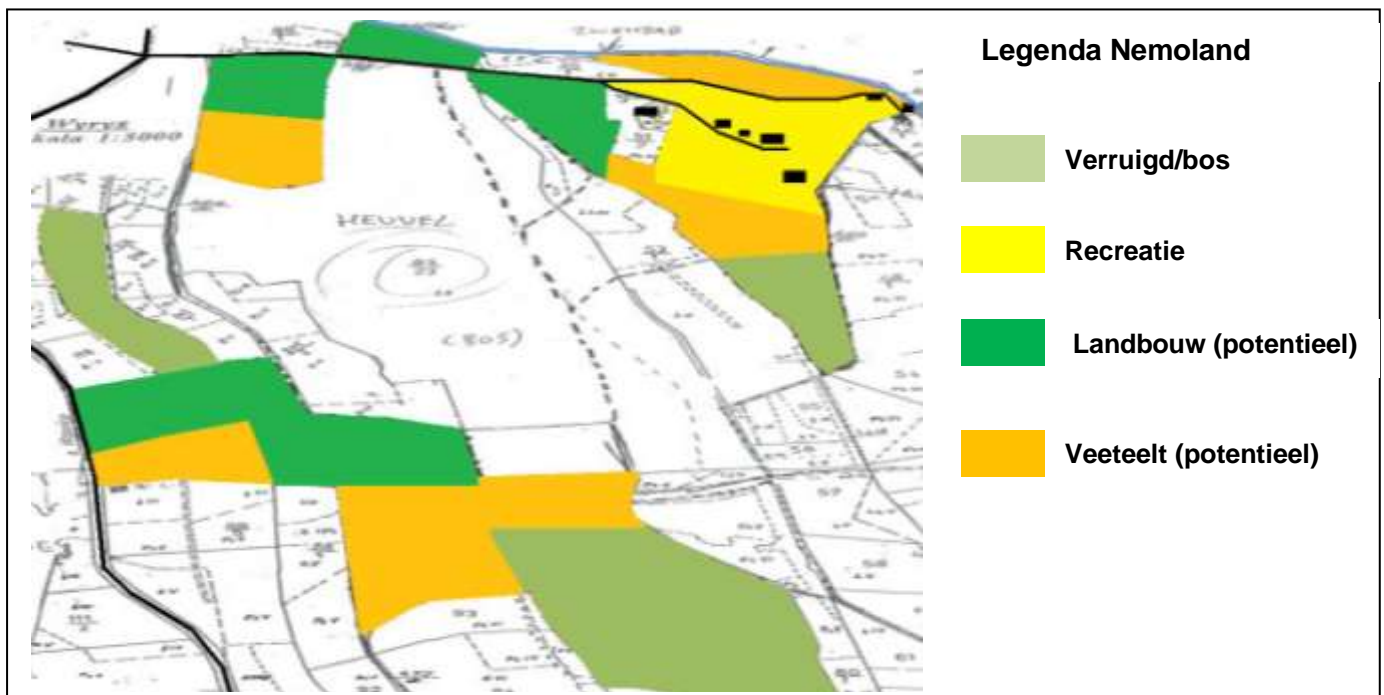
De exploitant (Nemo) biedt grond, ruimte en randvoorzieningen aan waardoor een onderzoek, een stageproject, een uitwisselingsproject of zelfs een onderneming kan starten.

Nemo selecteert de initiatieven die zich op het terrein kunnen vestigen, voorwaarden die hieraan verbonden zijn hebben betrekking op de inpassing van het initiatief in het gebied, aanwezigheid van vergelijkbare initiatieven of ondernemingen in de directe omgeving en de beschikbaarheid van randvoorzieningen.

Onderstaand figuur (figuur 3.1) geeft het terrein van Nemo (32 ha.) weer met in de kaart vermeld de meest logische functie voor de percelen. Bij de benoeming van de percelen is een afweging gemaakt waarbij terreinligging, grondsoort, hydrologische omstandigheden, aanwezige vegetatie en aanwezige randvoorzieningen bepalende factoren zijn.

Figuur 3.1: Functiebenoeming percelen Nemoland

3.1. Nieuwe bedrijvigheid

Welke bedrijvigheid zou haalbaar kunnen zijn in en rond Nemoland?

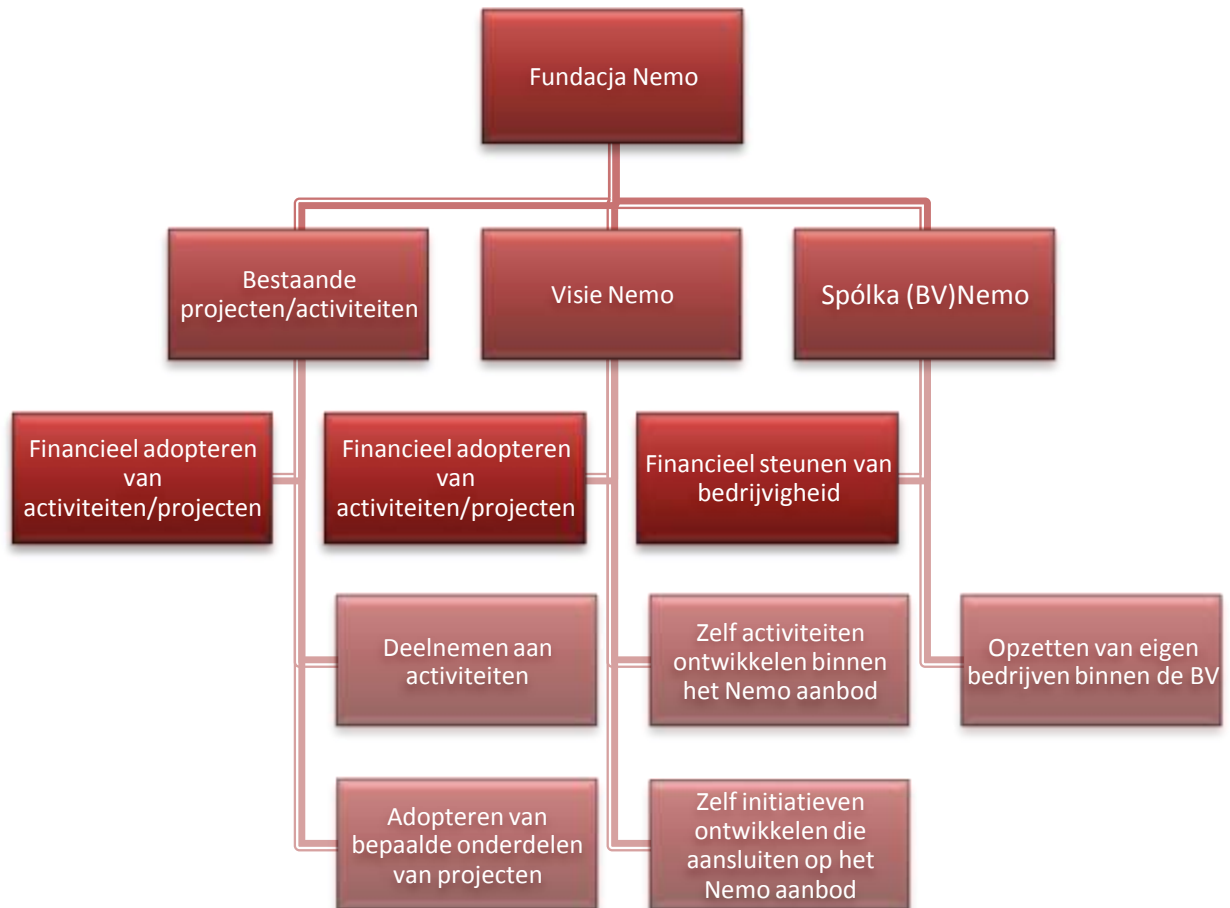
- productontwikkeling op basis van de lokale land/tuin/akkerbouw en veeteelt; bijv. geitenkaas, jam, vruchtenstappen, boekweitproducten, likeuren, brood, wolproducten (weven/vilten), bier. Belangrijkste randvoorwaarden zijn dat 1. de productie kleinschalig kan worden opgezet; 2 dat de producten als hoogwaardige ambachtelijke of natuurlijke streekproducten worden geprofileerd, 3. dat de lokale bevolking onderdelen van productieketen uitvoeren, 4 dat de hele keten van productie tot afzet in eigen handen blijft.
- diverse vormen van duurzaam toerisme, zoals agro/ecotoerisme en toerisme dat verbonden wordt met bijv. zorg en educatie.
- het opzetten van projecten (evenementen, zomerkampen, workshops) gericht op educatie, uitwisseling, agrarische ontwikkeling en landschapsbeheer.

3.2. Mogelijkheden voor deelname

De Poolse stichting Fundacja Nemo functioneert als coördinatiecentrum, aanbieder van de faciliteiten en netwerkorganisatie (brug tussen buitenlandse en Poolse partners, en de Poolse omgeving). Het is mogelijk dat in een latere fase zakelijke activiteiten van Nemo worden ondergebracht in een onderneming (Poolse spółka). Nemoland is de centrale locatie waaruit de diverse activiteiten gehuisvest en gecoördineerd worden.

Deelnemers of participanten kunnen verschillende wijzen participeren:

- 1. Deelnemen aan het Nemo-aanbod van activiteiten**
De deelnemer/participant voert een door Nemo uitgewerkte activiteit uit, zonder een activiteit te adopteren.
- 2. Adopteren van bepaalde onderdelen van projecten**
De deelnemer/participant adopteert onderdelen van een door Nemo geformuleerd project en draagt zorg voor het uitvoeren ervan.
- 3. Zelf activiteiten ontwikkelen in het kader van het Nemo-aanbod**
De deelnemer/participant ontwikkelt aan de hand van behoeften van Nemo activiteiten en voert deze uit.
- 4. Zelf initiatieven ontwikkelen die aansluiten op het Nemo-aanbod**
De deelnemer/participant ontwikkelt zelf initiatieven in overleg met Nemo en draagt zorg voor deze projecten.
- 5. Eigen projecten of bedrijvigheid ontwikkelen binnen de doelstelling van het Nemo-project.**
De deelnemer/participant ontwikkelt eigen projecten/bedrijvigheid binnen de doelstellingen van Nemo en is volledig verantwoordelijk voor alle uitvoering en bedrijfsaspecten.
- 6. Het financieel adopteren van projecten/activiteiten en de uitvoering over te laten aan een onderwijsinstelling**
De deelnemer/participant adopteert financieel een van de bovenstaande projecten en is niet verantwoordelijk voor het uitvoeren en slagen van dergelijke projecten/activiteiten. De deelnemer/participant is vrij om reclame te maken voor dergelijke financiële steun.

Samenwerkingsverbanden

Om dit project op te starten is Nemo in de eerste instantie op zoek naar een samenwerkingsverband met een onderwijsinstelling (mbo/hbo, hogeschool of universiteit). Deze zullen de aftrap moeten geven voor het initiatief en de grove lijnen bepalen.

Nemo is vooral op zoek naar instellingen die gericht zijn op duurzaam toerisme, duurzame agribusiness, fooddesign, biologie, marketing/management, landschapsbeheer, milieu, natuurbeheer, zorg/welzijn en plattelandsvernieuwing.

Belangrijke opmerking hierbij is dat elke instelling vrij is om te experimenteren op welke manier een product, proces of methode tot stand kan komen en het testen van totaal nieuwe concepten/methoden en technieken.

Daarnaast streeft Nemo ernaar dat door samenwerking/partnership streekproducten worden ontwikkeld voor een niche markt. Dit betekent dat de instellingen zorgen voor de hele keten van het productieproces. Een ideale leeromgeving dus.

Voor elk initiatief of project zijn er mensen, knowhow (kennis en management) en/of financiële investeringen nodig. Daarom is het belangrijk dat hierbij zowel onderwijsinstellingen, ondernemingen (maar ook NGO's, overheden enz.) betrokken worden die affiniteit hebben met dit concept.

Het betrekken van stakeholders maakt onderdeel uit van het traject na de aftrap door de onderwijsinstellingen. Er dienen eerst concrete business plannen te worden gemaakt, waarna een bedrijf of overheid kan participeren.

4. Wat zijn de voordelen van participatie?

Naast het waarmaken van de ambitie van Nemo is het natuurlijk ook belangrijk, of zelfs veel belangrijker dat uw bedrijf of onderwijsinstelling er voordeel uit haalt. In de onderstaande regels vindt u een opsomming van de voordelen wat participatie voor uw bedrijf of onderwijsinstelling oplevert.

Bedrijven:

- ✓ Unieke situatie voor het testen van nieuwe methoden, modellen en technieken in real life.
- ✓ Studenten kunnen projecten uitvoeren, wat lagere personeelskosten betekent.
- ✓ Verkrijgen van nieuwe inzichten
- ✓ Mogelijkheid tot het uitwerken van een pilot, die in andere situaties/gebieden kan worden toegepast
- ✓ Samenwerking met studenten die de arbeidsmarkt gaan betreden
- ✓ Nieuwe inzichten door het samenwerken met andere instanties
- ✓ Uw bedrijf op dit moment geen grond kan kopen in Polen, vanwege regelgeving
- ✓ Nemo al bestaande contacten met bevolking, MKB, onderwijsinstellingen en overheden
- ✓ Nemo de Poolse taal, cultuur en omgangsvormen kent, wat essentieel is voor het betreden van de Poolse markt
- ✓ D.m.v. participatie aan het project meer inzicht krijgt in de Poolse markt
- ✓ U zich kan voorbereiden voor het toetreden in de Poolse markt in 2016 (bezit van meer dan 0,5 ha grond tot een maximum van 300 ha)
- ✓ Uw bedrijf hierdoor meewerkt aan duurzame ontwikkeling
- ✓ Goede PR op het gebied van duurzame ontwikkeling
- ✓ Subsidie beschikbaar is voor sommige projecten, waardoor de kosten tot een minimum beperkt blijven

Onderwijsinstellingen:

- ✓ Unieke situatie voor het in de praktijk brengen van theorie
- ✓ Ideale stageplaats die naar eigen inzicht vormgegeven kan worden
- ✓ Buitenlandse ervaring voor uw onderwijsinstelling
- ✓ Buitenlandervaring voor uw school
- ✓ Goede PR
- ✓ Samenwerking met toekomstige werkgevers van studenten
- ✓ Verschaffen van nieuwe inzichten voor de kennisontwikkeling
- ✓ Up to date blijven van huidige stand ter techniek.
- ✓ Uw onderwijsinstelling meewerkt aan duurzame ontwikkeling
- ✓ Uw onderwijsinstelling samenwerkt met andere opleidingen, wat interessant kan zijn voor de onderwijsontwikkeling
- ✓ Subsidie beschikbaar is voor sommige projecten

5. Interesse?

Wanneer u zich aangesproken voelt tot dit nieuw concept of meer informatie wilt over het project dan moet u zeker onze website bezoeken.

Op deze website staat meer informatie over Nemo, de streek, het desastreuze mijnbouwproject, en u kunt er onderzoeksrapporten vinden die betrekking hebben op land & tuinbouw, veelteelt, agro/eco toerisme en zorg.

Bij onduidelijkheden of een afspraak kunt u ons ook bellen of mailen via het onderstaande telefoonnummer en e-mail.

Peter Spruijt
Fundacja Nemo
Nemoland - Kopaniec-Miedzylesie 5
58-512 Stara Kamienica - Polen
tel. (0048) 75-7693605
www.nemoland.org
nemoland@op.pl

Vereniging Nemo
Overbrakerpad 2
1014 AZ Amsterdam
tel. (0031) 20-6817013
voetpaden@gmail.com

privé
tel. 020-6238185 – 06-53604513
spruijtpeter@gmail.com

